

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 1487/13</i>
------------------	------------------------

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **15 kwietnia 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda
	Sędziowie:	SSA Marta Pańczyk-Kujawska SSA Urszula Kocyłowska (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **15 kwietnia 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **L. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o rentę

na skutek apelacji pozwanego organu rentowego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **22 października 2013 r.** sygn. akt **IV U 528/13**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt IV U 1487/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 stycznia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przywołując przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz stanowisko

komisji lekarskiej, która orzeczeniem z dnia 3 stycznia 2013 roku stwierdziła brak niezdolności do pracy odmówił wnioskodawcy L. W. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odwołaniu od wymienionej decyzji wnioskodawca L. W. domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wnioskodawca podkreślił spełnienie warunków do otrzymania renty potwierdzone jego stanem zdrowia, który uległ pogorszeniu i wymaga ciągłego leczenia specjalistycznego. Odwołujący wskazał również, że w dniu 16 stycznia 2013 roku orzeczono wobec niego umiarkowany stopień niepełnosprawności na stałe. Na rozprawie w dniu 22 października 2013 roku wnioskodawca rozszerzył żądanie odwołania o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 2011 roku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując stanowisko zaprezentowane w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 22 października 2013 roku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy poczynając od dnia 1 stycznia 2013 roku na okres do 31 grudnia 2014 roku oraz odrzucił odwołanie w pozostałym zakresie. Sąd pierwszej instancji ustalił, że wnioskodawca mający wykształcenie średnie i zawód technika – mechanika oraz zatrudniony jako monter instalacji alarmowych czy rzemieślnik specjalista posiadał prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznane na okres od 1 października 1993 roku do 30 września 2011 roku. Aktualnie w dniu 27 września 2012 roku złożył ponowny wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Zarówno orzeczeniem lekarza orzecznika z dnia 11 grudnia 2012 roku jak i komisji lekarskiej z dnia 3 stycznia 2013 roku nie został uznany za niezdolnego do pracy. Sąd Okręgowy ustalił ponadto, że (...)do spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla miasta R. orzeczeniem z dnia 16 stycznia 2013 roku zaliczył wnioskodawcę do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe ustalając stopień niepełnosprawności na dzień 20 grudnia 2012 roku. Nadto Sąd pierwszej instancji ustalił, że po odmowie dalszej wypłaty renty decyzją z dnia 2 września 2011 roku wnioskodawca wniósł odwołanie, które, wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2013 roku w sprawie sygn. akt IV U 1201/11 zostało przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie oddalone po stwierdzeniu braku niezdolności do pracy wnioskodawcy. W obecnie rozpoznawanej sprawie Sąd dokonał oceny stanu zdrowia odwołującego jak i jego ewentualnej niezdolności do pracy dopuszczając dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu neurologii i ortopedii. Pierwszy z biegłych po zapoznaniu się z aktami sprawy w tym dokumentacją medyczną, a także po przeprowadzeniu badania w wydanej opinii rozpoznał u wnioskodawcy zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa z zespołem bólowym w okresie remisji manifestacji klinicznej, częściowe uszkodzenie nerwu łokciowego prawego, a także stan po przebytej gruźlicy kręgosłupa piersiowego i złamaniu kręgów Th10 - Th11. We wnioskach końcowych opinii biegły uznał, że wnioskodawca jest zdolny do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji podkreślił, że jest on od wielu lat leczony z powodu zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych kręgosłupa manifestujących się okresowym zespołem bólowym. Schorzenie to ma jednak przebieg łagodny i nie zachodziła dotychczas potrzeba hospitalizacji. Również częściowe uszkodzenie nerwu łokciowego prawego nie ujawnia istotnych klinicznych patofizjologicznych konsekwencji, a przebyte złamanie kręgów Th10Th11(w wyniku przebytej gruźlicy kręgosłupa piersiowego) nie spowodowało uszkodzenia nerwów wewnątrzkanałowych. Według biegłego schorzenia mogą stanowić przeciwwskazania do wykonywania pracy ciężkiej, ale w aktualnym stopniu zaawansowania nie upośledzają sprawności organizmu wnioskodawcy w stopniu powodującym długotrwałą niezdolność do pracy. Biegły podkreślił jednakże, iż dla pełniejszego obrazu stanu zdrowia wnioskodawcy i oceny jego niezdolności do pracy wskazana byłaby opinia biegłego ortopedy. Ten wniosek spowodował dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu ortopedii, który wskazał, że wnioskodawca przebył gruźlicę kręgosłupa, operację z powodu raka brodawkowatego tarczycy, złamanie kręgów. U badanego stwierdził radializację prawego nadgarstka, ruchomość bierną palców ręki – pełną oraz osłabioną siłę mięśniową, znacznego stopnia ograniczenie ruchomości kręgosłupa w odcinku szyjnym, wielopoziomową dyskopatię w odcinku szyjnym kręgosłupa z wyraźnymi objawami ucisku korzeni nerwowych na poziomie C3C4, częściowe rozlane aksonalne uszkodzenie włókien nerwowych zaopatrujących mięśnie prawej ręki. We wnioskach końcowych opinii biegły uznał, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku. Na taką ocenę biegłego wpływ miały stwierdzone u wnioskodawcy schorzenia, a to niewydolność funkcjonalna kończyny górnej

prawej, spowodowana upośledzeniem unerwienia oraz choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa w odcinku szyjnym, wielopoziomowa dyskopatia z cechami ucisku korzeni nerwowych na poziomie C3C4. Zarzuty do powyższej opinii biegłego z zakresu ortopedii podniósł przewodniczący komisji lekarskich ZUS podnosząc, że o niezdolności do pracy nie decyduje posiadanie danego schorzenia, a jedynie ubytki funkcjonalne, ograniczenie sprawności i określone objawy kliniczne wywołane przez dane schorzenie, a biegły nie wskazał na czym polega upośledzenie sprawności ręki wnioskodawcy i w jaki sposób uniemożliwia mu wykonywanie zawodu. Wniósł dodatkowo o weryfikację opinii biegłego w Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy. Sąd Okręgowy wskazał, iż dał wiarę sporządzonym na potrzeby niniejszego postępowania opiniom biegłych z zakresu neurologii i ortopedii, albowiem są one fachowe, a ich treść oraz sposób formułowania wniosków nie budzi wątpliwości. Ponadto zostały wydane przez biegłych specjalistów, których specjalizacje zawodowe odpowiadają rodzajom schorzeń i dolegliwości wnioskodawcy, a biegli wydali opinię po dokonaniu badania wnioskodawcy oraz po wnikliwej analizie dokumentacji jego leczenia. Z treści opinii wynika, iż zawierają one wszystkie konieczne elementy (wywiad uzyskany od wnioskodawczyni i z zapisu dokumentacji medycznej, rezultaty własnych badań, wskazanie dokumentacji medycznej będącej przedmiotem analizy, rozpoznanie lekarskie i wniosek końcowy dotyczący niezdolności do pracy). Merytoryczna analiza również pozwala na przyznanie opiniom biegłych waloru wiarygodności. Sąd Okręgowy nie podzielił zastrzeżeń podniesionych przez organ rentowy do opinii biegłego ortopedy wskazując, że nie wnoszą ze sobą nowych informacji medycznych, które mogłyby zostać uwzględnione przez biegłego i tym samym są jedynie nieuprawnioną polemiką z prawidłową opinią biegłego, a jako takie są niedopuszczalne i nie mogą być uwzględnione. Z tego też względu jako nieuzasadniony należy ocenić wniosek o przeprowadzenie opinii biegłego z zakresu medycyny pracy.

Jako podstawę prawną swojego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał przepisy art. 57 ust 1 i art. 61 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z którymi prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu osiemnastu miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy. Jak ustalono na podstawie opinii biegłego z zakresu ortopedii wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy na okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku, a to oznacza, że został spełniony warunek wynikający z powołanego przepisu art. 61 ustawy. Skarżący bowiem był uprawniony do renty w okresie od 1 października 1993 roku do 30 września 2011 roku. Natomiast odrzucenie odwołania w przedmiocie przyznania prawa do renty za okres przed 1 stycznia 2013 rokiem Sąd uzasadnił prawomocnym rozstrzygnięciem zawartym w wyroku Sądu Okręgowego z dnia 16 kwietnia 2013 roku w sprawie sygn. akt IV U 1201/11, w którym Sąd oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z dnia 2 września 2011 roku. Sąd wskazał, iż zgodnie z art. 366 k.p.c. wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami. Zatem powaga rzeczy osądzonej występuje w zakresie przedmiotowym i podmiotowym określonym wydanym wyrokiem. Kwestia przyznania wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy po 1 października 2011 roku była zatem objęta prawomocnym wyrokiem sądu i niedopuszczalnym było ponowne orzekanie w tym przedmiocie. W tym zakresie Sąd Okręgowy przywołał treść art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

Powyższy wyrok w części dotyczącej przyznania prawa do świadczenia zaskarżył apelacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zarzucając orzeczeniu naruszenie przepisu art. 57 i 61 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez przyjęcie, że wnioskodawca legitymujący się potwierdzeniem istnienia niezdolności do pracy jak i błędną i naruszającą treść art. 233 k.p.c. ocenę dowodów. Apelujący podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie zauważył konieczność kontynuacji postępowania dowodowego w zakresie wynikającym z zarzutów zgłoszonych przez przewodniczącego komisji lekarskich w trakcie postępowania przed Sądem pierwszej instancji. W konkluzji apelujący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania względnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. jest nieuzasadniona.

Przedmiotem niniejszego postępowania odwoławczego jest ustalenie uprawnień wnioskodawcy do renty z tytułu niezdolności do pracy wobec odmowy przyznania nadal tego świadczenia przez organ rentowy powołujący się na brak ustalenia częściowego czy całkowitego stopnia niezdolności do pracy przez stosowne gremia orzecznicze w trakcie przeprowadzonego przez niego postępowania. Żądane świadczenie należy do tych, których skuteczność przyznania jest wprost uzależniona od spełnienia warunków wskazanych w art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w stanie faktycznym sprawy warunku wskazanego w art. 61 cytowanej ustawy. W obydwu podanych normach prawa istotnym warunkiem uzyskania świadczenia rentowego jest stwierdzenie istnienia nadal niezdolności do pracy wnioskodawcy. Sam warunek niezdolności do pracy został przez ustawodawcę zdefiniowany normami zawartymi także w przedmiotowej ustawie. I tak w art. 12 ust. 1 – 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustawodawca określając definicję osoby niezdolnej do pracy stworzył prawne ramy dwóch stopni tej niezdolności. Za osobę niezdolną do pracy – stosownie do treści wskazanych przepisów prawa – rozumie się taką osobę, która całkowicie lub częściowo straciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i jednocześnie nie rokuje odzyskania tej sprawności po jej przekwalifikowaniu. Ponadto za osobę całkowicie niezdolną do pracy rozumie taką, której utrata zdolności do pracy dotyczy jakiegokolwiek pracy, a za częściowo niezdolną do pracy taką w przypadku której jest to utrata w znacznym stopniu zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Jednocześnie w art. 13 ust. 1 ustawy wskazano okoliczności brane pod uwagę przy dokonywaniu oceny stopnia niezdolności do pracy, czasokresu tej niezdolności jak i rokowań w zakresie odzyskania zdolności do pracy. Można je sklasyfikować na przesłanki medyczne oraz socjalne. Do tych pierwszych należą stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji. Natomiast za socjalne należy uznać: możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego przy uwzględnieniu rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych. Podane przesłanki muszą być uwzględniane przy dokonywaniu oceny istnienia bądź braku istnienia niezdolności do pracy zarówno w postępowaniu orzeczniczym prowadzonym w trakcie czynności dokonywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jak i w postępowaniu odwoławczym sądowym. W tym ostatnim przypadku wskazane przesłanki muszą znaleźć odzwierciedlenie w treści wydanych opinii, jeśli zostaje uznana ona za dowód wiarygodny dla ustaleń Sądu. Sąd Okręgowy dokonując weryfikacji stanowiska prezentowanego przez organ rentowy przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych o specjalnościach z zakresu neurologii i ortopedii. Biegli ci wydali odrębne opinie, w których przedstawili wnioski końcowe przeprowadzonych przez siebie działań wskazując w przypadku biegłego z zakresu neurologii na brak istnienia u wnioskodawcy niezdolności do pracy, a w drugim na istnienie częściowej i okresowej niezdolności do pracy poczynając od 1 stycznia 2013 roku na okres do 31 grudnia 2014 roku. Biegli swoje stanowiska uzasadnili stanem klinicznym ustalonych schorzeń. Sąd pierwszej instancji uznał wspomniane opinie za w pełni wiarygodny dowód (wskazując przesłanki tej wiarygodności) i oparł na nich swoje rozstrzygnięcie. I to stanowisko może zostać na obecnym etapie postępowania uznane za w pełni uprawnione. Analiza treści opinii biegłych wskazuje, iż biegli przedstawiając swoje stanowisko powołali się na dokumentację leczenia jak i wyniki własnych badań. Mieli również na uwadze informacje dotyczące wieku i wykształcenia zawodowego wnioskodawcy. Treść ich wniosków końcowych jest krańcowo różna, co na pierwszy rzut oka zdaje się uniemożliwiać dokonanie oceny tych dowodów w sposób wskazany przez Sąd pierwszej instancji. Jednak bardziej dogłębna analiza treści opinii potwierdza słuszność stanowiska Sądu Okręgowego. W szczególności należy zauważyć, iż to biegły lekarz neurolog (będący także specjalistą z zakresu medycyny pracy) widział konieczność wydania w sprawie opinii przez biegłego ortopedę przewidując niejako, iż to stanowisko lekarza tej właśnie specjalizacji może być zasadnicze dla prawidłowości ocenienia ewentualnej niezdolności do pracy wnioskodawcy. Tym samym neurolog nie wykluczył pozytywnych dla wnioskodawcy ustaleń w tym zakresie. Jego sugestie co do dalszego przebiegu postępowania dowodowego zostały przez Sąd pierwszej instancji uwzględnione. Treść opinii biegłego lekarza ortopedy jest jednoznaczna i wskazuje na częściową okresową niezdolność do pracy wnioskodawcy uzasadniając końcowy wniosek stanem rozpoznanych schorzeń jak i ich wpływem na zdolności wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji zawodowych. Jest ona również w sposób dostateczny uzasadniona. Tym samym ocena tego dowodu mieści się w granicach określonych w art. 233 k.p.c. Z samego faktu, iż dowód z tej opinii nie uzyskał akceptacji jednej ze stron sprawy, która zgłasza formalne zarzuty nie sposób wywodzić konieczności

kontynuowania postępowania dowodowego w zakresie wskazanym w tych zarzutach a następnie powielonych w treści wniesionej apelacji. Domaganie się wydawania opinii przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy czy biegłego z zakresu medycyny pracy z sugestią o zasadniczym znaczeniu takiej opinii dla wyniku końcowego sprawy, a bez wskazania konkretnych umotywowanych zarzutów wobec dotychczasowych dowodów z opinii nie może skutkować zawsze pozytywnie dla organu zgłaszającego tego typu dowód. Należy zauważyć, iż przepisy dotyczące wydawania orzeczeń o niezdolności do pracy na etapie postępowania administracyjnego pozwalają organowi rentowemu na skorzystanie z opinii lekarza – konsultanta. Jeśli więc uważa on, iż dana sprawa wymaga tego typu opinii to może skierować ubezpieczonego do konsultanta tej specjalizacji. Natomiast formułowanie przez niego wniosku o wydanie opinii z zakresu medycyny pracy w postępowaniu sądowym zawsze wymaga wskazania konkretnych merytorycznych zarzutów, którymi nie jest odmiennność stanowiska biegłego wobec treści orzeczeń zapadłych w postępowaniu przed organem rentowym.

Reasumując Sąd Apelacyjny uznał wniesioną apelację za nieuzasadnioną. Sformułowane w niej zarzuty są w istniejącym stanie faktycznym sprawy nieusprawiedliwione. Przeprowadzone dotychczas postępowanie dowodowe jest bowiem wystarczające dla dokonania oceny istnienia niezdolności do pracy wnioskodawcy w dacie pozwalającej na korzystne dla niego rozstrzygnięcie przy zastosowaniu treści art. 61 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wyrok Sądu Apelacyjnego znajduje swoją podstawę prawną w treści powołanych przepisów prawa jak i art. 385 k.p.c.

(...)

- (...)

- (...)